

ezberbozan
KPSS • ALES • DGS
PARAGRAF
SORU BANKASI

“

Özenle Seçilmiş
1730 Soru

Pratik Bilgiler
İleri Düzey Metinler
Hız Kazandıran Teknikler
Yeni Nesil Özgün Sorular
Çıkmış Sorular

”

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

Ezberbozan KPSS - ALES - DGS Paragraf Soru Bankası

ISBN 978-605-241-795-9

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

49. Baskı: Ekim 2022, Ankara

Proje-Yayın: Buse Uğantaş
Dizgi-Grafik Tasarım: Arzu Orhan Kaya
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım AŞ
Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Titizlikle hazırlanan Paragraf Soru Bankası'nı sizlere sunmanın mutluluğu içerisindeyiz.

Hepimizin bildiği üzere, ÖSYM'nin tüm sınavlarındaki Türkçe testlerinin ağırlık noktası, öğrencilerin "Türkçeyi anlama ve yorumlama gücü"nü ölçen sorulardan, yani paragraf sorularından oluşmaktadır. **Hatta "Türkçeyi anlama, yorumlama" sadece Türkçe testlerinde değil, diğer tüm branşların testlerinde gerekli olan, en temel beceridir.**

Bu temel becerinin kullanılması konusunda kendini geliştirmek isteyenlere kaynak olması amacıyla hazırlanan PEGEM AKADEMİ Paragraf Soru Bankası ile

- ➔ Türkçeyi anlama ve yorumlama yeteneğinizi geliştirmek,
- ➔ Hızlı ve anlayarak okumanıza katkı sağlamak,
- ➔ Sınavlardaki Türkçe testlerini maksimum hızla ve maksimum verimle çözmenizi mümkün kılmak ve
- ➔ Diğer derslerin testlerindeki soruları hızlı ve anlayarak okumanıza katkı sunmak hedeflenmiştir.

Elinizdeki bu kitap ALES, DGS, KPSS gibi sınavlardaki sorular taranarak, ÖSYM'nin soru tarzları çok iyi analiz edilerek hazırlanmış ve ÖSYM'nin sınavlarında çıkmış paragraf sorularının bir kısmı konularına göre sınıflandırılıp ilgili bölümlerin arkasına eklenmiştir.

Türkçeyi anlama, yorumlama yeteneğini ölçmeye yönelik soru tipleri konularına göre ayrılmış ve her konu, girişinde yer alan o konuyla ilgili kısa ve etkili bir konu anlatımı ile desteklenmiştir. Bu konu anlatımları, soru tiplerinin en pratik ve en verimli şekilde çözülmesine yönelik çeşitli uyarılar ve öneriler içermektedir. Bu konu anlatımı kısımlarında ÖSYM'nin çeşitli sınavlarında sorduğu sorular örnek soru çözümü olarak kitaba eklenmiş ve bu örnekler, çeşitli pratik bilgiler, uyarılar ile zenginleştirilmiştir.

Ayrıca, soru tiplerinin önem derecelerine göre testler eklenmiştir. Bu testler, özgün sorulardan oluşmaktadır. Bu soruların çözümleri de ayrıntısıyla hazırlanarak o bölümün testlerinin arkasına koyulmuştur. Tüm testlerinin cevap anahtarı kitabın en arkasında, sıralı şekilde yer almaktadır.

Titiz bir çalışmanın ve uzun yıllara dayalı bir birikimin sonucunda oluşan Paragraf Soru Bankası'nın, her seviyedeki adaya katkı sağlayıp faydalı olacağına inanıyoruz.

PEGEM AKADEMİ olarak tüm adaylara, tüm sınavlarında ve hayatları boyunca başarılar diliyoruz.

Pegem Akademi

İÇİNDEKİLER

Söz Öbeklerinde Anlam	1
Söz Öbeklerinde Anlam Test-1	2
Söz Öbeklerinde Anlam Çözümler-1	6
Cümlede Anlam İlişkisi	7
Cümledeki Çeşitli Anlamlar	9
Cümlede Kesin Yargı	10
Cümle Analizi	11
Cümle Tamamlama	12
Cümlede Anlam Test-1	13
Cümlede Anlam Test-2	17
Cümlede Anlam Test-3	21
Cümlede Anlam Çözümler-1	25
Cümlede Anlam Çözümler-2	27
Cümlede Anlam Çözümler-3	29
Cümle Oluşturma	31
Cümle Oluşturma Test-1	32
Cümle Oluşturma Çözümler-1	36
Paragrafta Anlatım Özellikleri	38
Düşünceyi Geliştirme Yolları	39
Paragrafta Anlatım Test-1	41
Paragrafta Anlatım Çözümler-1	45
Paragrafta Konu-Ana Düşünce	47
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Test-1	50
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Test-2	55
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Test-3	59
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çözümler-1	64
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çözümler-2	65
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çözümler-3	66
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çıkmış Sorular-1	67
Paragrafta Konu-Ana Düşünce Çıkmış Sorular-2	85

Yardımcı Düşünceler	110
Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-1	111
Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-2	116
Paragrafta Yardımcı Düşünce Test-3	122
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çözümler-1	127
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çözümler-2	129
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çözümler-3	131
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkış Sorular-1	133
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkış Sorular-2	145
Paragrafta Yardımcı Düşünce Çıkış Sorular-3	159
 Anlatımın Akışını Bozan Cümleler	184
Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Test-1	186
Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Çözümler-1	190
Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Çıkış Sorular-1	191
Anlatımın Akışını Bozan Cümleler Çıkış Sorular-2	193
 Paragraf Tamamlama	204
Paragrafı İkiye Bölme	205
Paragrafa Cümle Ekleme	206
Paragrafta Boşluk Tamamlama Test-1	207
Paragrafta Boşluk Tamamlama Test-2	211
Paragrafta Boşluk Tamamlama Çözümler-1	215
Paragrafta Boşluk Tamamlama Çözümler-2	216
Paragrafta Boşluk Tamamlama Çıkış Sorular Test-1	217
Paragrafta Boşluk Tamamlama Çıkış Sorular Test-2	222
 Paragrafta Yer Değiştirme	230
Paragrafta Yer Değiştirme Test-1	231
Paragrafta Yer Değiştirme Test-2	235
Paragrafta Yer Değiştirme Çözümler-1	239
Paragrafta Yer Değiştirme Çözümler-2	240
Paragrafta Yer Değiştirme Çıkış Sorular-1	241
Paragrafta Yer Değiştirme Çıkış Sorular-2	252

Paragraf Oluşturma.....	265
Paragraf Oluşturma Test-1	266
Paragraf Oluşturma Çözümle-1.....	271
Paragraf Oluşturma Çıkmiř Sorular-1	274
Paragraf Oluşturma Çıkmiř Sorular-2	277
Paragraf Oluşturma Çıkmiř Sorular Çözümle-1	282
Paragraf Oluşturma Çıkmiř Sorular Çözümle-2.....	284
 Paragrafa Dayalı Çoklu Sorular.....	287
Paragrafta Çoklu Sorular Test-1	288
Paragrafta Çoklu Sorular Test-2	292
Paragrafta Çoklu Sorular Test-3	297
Paragrafta Çoklu Sorular Test-4	301
Paragrafta Çoklu Sorular Test-5	306
Paragrafta Çoklu Sorular Test-6.....	311
Paragrafta Çoklu Sorular Test-7	316
Paragrafta Çoklu Sorular Test-8.....	321
Paragrafta Çoklu Sorular Test-9.....	326
Paragrafta Çoklu Sorular Test-10.....	331
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-1	336
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-2	338
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-3	340
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-4	342
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-5	344
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-6.....	346
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-7	348
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-8.....	350
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-9	352
Paragrafta Çoklu Sorular Çözümle-10	354
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmiř Sorular-1	356
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmiř Sorular-2.....	359
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmiř Sorular-3.....	389
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmiř Sorular-4	435
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmiř Sorular-5.....	445
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmiř Sorular-6	466
Paragrafta Çoklu Sorular Çıkmiř Sorular-7	469
 Cevap Anahtarı.....	475

SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

Uzmanından Öneri

Bu tip sorularda, verilen bir parçadaki bazı kelimelerin altı çizilir ya da parçada geçen bazı kelimeler soru kökünde tırnak içinde verilir ve bu kelime grubuyla anlatılmak istenenin ne olduğu sorulur.

Peki, bu tip soruların çözümünde neler yapmalıyız?

- ✓ Unutmayalım ki kelimeler, bağlamından yani içinde yer aldığı cümleden ve parçadan ayrı düşünülemez. Buna göre,
 - 📌 Kelimelerin anlamına, parçanın tamamını okumadan karar vermeyin.
- ✓ Bu tip sorularda, anlamı istenen ifadeler mecaz anlamlı sözlerdir. Kelimelerin mecaz ya da gerçek anlam boyutları yalnızca cümleden veya parçadan anlaşılabilir.
 - 📌 Soruda istenen kelimelerin mecaz anlamlarını dikkate alarak yorum yapın.

Örnek

Edebiyatımız eski dönemlerinde şiir cennetlerinde yaşıyordu. Ama bu şiir cennetleri bize pahalıya patladı. Bayağılıktan kurtulmak, bulunmaz düşlerin lezzetiyle yaşamak isterken yeryüzü ile bağlarımızı kopardık. Güzeli, yalnız gökyüzünde görür olduk. O kadar ki yaşayabilmek için yeryüzüne inmek, yanımızı yoremizi görmek için "bayağılaşmak" zorunda kaldık en sonunda.

Bu parçadaki altı çizili sözle edebiyatımız hakkında anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (ALES)

- A) En parlak devrini geçmişte yaşadığı
- B) Günümüzde eski gücünü kaybettiği
- C) Gerçeklikten uzak düştüğü
- D) Batı etkisiyle olumsuz bir süreçten geçtiği
- E) Sıradan konuları ele aldığı

Sadece altı çizili yeri okuyarak yapsaydık "şiir cenneti" sözü edebiyatımızın

- A) En parlak devrini geçmişte yaşadığı
- B) Günümüzde eski gücünü kaybettiği

ifadelerini de düşündürdü. Fakat parçanın bütününe baktığımızda "geçmişte edebiyatımızın gerçeklikten başını kopardığı"ndan söz edildiğini görürüz. Şu durumda, parçada olumlu bir durumdan değil olumsuz bir durumdan söz edilmiştir. Buna göre, altı çizili sözle edebiyatımızın "Gerçeklikten uzak düştüğü" anlatılmak istenmiştir.

Öncül bulunan sorularda önce soru kökü okunur.

Cevap C

Örnek

Parçanın tümünü dikkatle okumayı unutmayın.

Bir eleştirmenimiz şöyle diyor: "Şu da bir gerçektir ki şiirin ayağına köstek olan uyağı atmakla Orhan Veli şiirimize çok büyük katkıda bulunmuştur."

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (KPSS)

- A) Şiirin anlaşılmasını zorlaştırmak
- B) Şairleri birbirini taklit etmeye yönlendirmek
- C) Şiirin benimsenip sevilmesini engellemek
- D) Şiiri, belirli sınırların içine hapsedmek
- E) Şiirde, bilinen konuların işlenmesine yol açmak

Sadece altı çizili yeri okuyarak yapsaydık "şiirin ayağına köstek olan" sözü

- A) Şiirin anlaşılmasını zorlaştırmak
- C) Şiirin benimsenip sevilmesini engellemek

ifadelerini de düşündürdü. Fakat parçanın bütününe baktığımızda "köstek olan" ifadesinin "uyak"la ilgili olduğunu görürüz. Uyak ise kısaca, şiirdeki ses benzerlikleridir ve belirli kalıplarla oluşur, yani şiiri belirli sınırların içine hapseden bir durumdur.

Cevap D

PARAGRAF SORU BANKASI

SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

1. Açıkçası bu yazısı okuyanları oldukça şaşırttı. Şaşırttı demem yeterli olmayabilir. Yazısındaki kelimeler âdeta deli kızın çeyizi gibi desem daha doğru olacak. Daha önceki çizgisinden ayrılmış olması okuyucularının asıl alışamadıkları şey oldu. Kimse bu duruma dayanamadı. Eleştirel kimliği gitmiş yerine uysal, hemen hemen her şeyi kabul eden biri gelmişti. Belki de böyle olması gerekiyordu.

Bu parçada geçen "deli kızın çeyizi" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kelimelere farklı anlamlar yüklemiş olmak
- B) Özgün konularla okuyucuları etkilemek
- C) Kelimeleri darmadağın kullanmak
- D) Herkesin beğenisini toplamak
- E) Görülmemiş bir konuyu ele almak

2. Roman yazarı olmak büyük deneyim gerektiriyor. İmkânsız değil her şeyden önce. Herkes bir yazar olabilir. Ama yazar olmak var yazar olmak var. Kimisi onlarca kitap yazar adı duyulmaz, kimisi bir kitapla herkese ulaşır. Bu yazarlar okuyucunun damarlarında dolaşan yazarlardır.

Bu parçada "okuyucunun damarlarında dolaşmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuyucu için her şeyini ortaya koymak
- B) Özgün ifadelerle eseri yoğurmak
- C) Okurun beklentilerine hâkim olmak
- D) Kitabını okur merkezli yazmak
- E) İfadelerinde bireysellikten kurtulmak

3. Ressam, heykeltıraş ve bilim insanı Leonardo da Vinci, çok azı günümüze kalabilmiş büyüleyici eserleriyle asırlar boyunca adından söz ettirmeyi başarmış büyük bir sanatçı. Zamana böylesine kafa tutan bu kahramanın, eserlerinin ve yaşamının karanlıkta kalan yanları da sanatseverlerin, tarihçilerin ve araştırmacıların ilgisini çekmeye devam ediyor.

Bu parçada "zamana böylesine kafa tutan" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi ola-maz?

- A) Kalıcılığı yakalayan
- B) Özelliğini yitirmeyen
- C) Değerini kaybetmeyen
- D) Özgünlüğünü koruyan
- E) Her çağa uyum sağlayan

4. Sinema eleştirisi yazdığı dönemlerde kelime kullanımına çok dikkat ederdi. Kelimelerin öz suyunu çıkarırdı. Sonra da bunu okuyucu ile buluştururdu. Okuyucu bunu anlayabilirse ne âlâ ama çoğu zaman anlayamazdı.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her zamanki kullarımlarını göstermek
- B) Kelimeleri çok anlamlı olarak kullanmak
- C) Düşsel öğelerle anlatımını yoğurmak
- D) Yasaklı kelimeler tercih etmek
- E) Kelimelerin en derin anlamlarını kullanmak

5. Aslında düne kadar her şey yolundaydı. Yediğimiz içtiğimiz bir gitmiyordu. Ne karar alacaksak alalım mutlaka bir gönül birliği sağlıyorduk. Ne olduysa dün gece oldu. Artık eski yakınlığı kalmamıştı. Ne karar alacaksa tek başına alır olmuştu. Hatta beni bir kere bile dinlemez oldu. İyice gemi azıya almıştı anlaşılan.

Bu parçada "gemi azıya almak" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başkalarını can kulağıyla olmasa da dinlemek
- B) Söz dinlemez olmak
- C) İstenilen şeyleri zamanında yapmamak
- D) Gittikçe vurdumduymaz olmak
- E) Yakınlıktan her zaman uzak durmak

6. Ansiklopediyi karıştırırken bir anda yanımda beliriverdi ve o dipnotlar bana ait diye gerine gerine konuştu. Ben de bilmiyormuş edasıyla biraz da kızdırmak için “Çal-kalem yazmışsın anlaşılan.” dedim.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerekeni yapmayıp yarım yamalak bırakmak
- B) İstenilenin çok çok ötesinde bir şeyler yazmak
- C) Farkında olmadan konu dışına çıkmak
- D) Özenmeden, üstünkörü bir şekilde yazmak
- E) Zaman zaman özgünlüğü yakalasa da başarılı olamamak

7. Halkın anlayacağı biçimde yazmayı, vatandaşın seviyesine inmeyi basitlik sanan yazarlar tanıyorum. Bu onlara göre sanatın değerinin eksilmesi demek. Bunu bir türlü kabul edemedim. Sanki onlar bu toplumun dışında yaşıyorlar. Hem bu kitapları okuyacak insanlar da sıradan halktan kimseler. Okur olmadan eser de değersizdir bence. Eserlerinin okunmasını istiyorsan o zaman halkı da düşünmek zorundasın.

Bu parçada geçen “vatandaşın seviyesine inmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Romanlarında günlük hayatın sorunlarını işleme
- B) Yapıtlarının kalitesini satış miktarlarından anlama
- C) Söz sanatlarıyla dili zenginleştirerek üstün bir dil yaratma
- D) Sanatı araç olarak kullanarak halkı eğitmeye çalışma
- E) Eserleri kaleme alırken halkın dilini kullanma

8. Dün akşam canlı yayımlanan bir programa takılıp kaldım. Gündemin etraflıca ele alındığı bu programda özellikle dış basının görüşleri üzerine yoğunlaşılmıştı. Daha önce de birçok programı takip etmişliğim vardır ama açıkça söylemeliyim ki bu program modadan sıyrılmıştı.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıradanlığı sürdürme
- B) Klişeleri sona bırakma
- C) Bekleneni verme
- D) Alışılmışın dışına çıkma
- E) Öykünmeye çalışma

9. Hayallerini duysanız inanamazsınız. Çalışacak ve bunları yapacak deseniz bir değil on ömür yetmez. Söylediklerine aslında kendi de inanmıyor ama yine de tekrarlıyordu. Onun yaptığı çoban kulübesinde pa-dışah rüyası görmekti. Başka türlü de anlatılamazdı aslında.

Bu parçadaki altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Durumuna uygun düşmeyen hayallere kapılmak
- B) Bulunduğu konumu başka konumlarla karşılaştırmak
- C) Kendini olduğundan büyük görmek
- D) Sahip olduklarıyla asla yetinmemek
- E) İçinde bulunduğu durumdan memnun olmak

10. Konuşmama başlayalı tam bir saat olmuştu. Ön sıralarda pek de sevmediğim bir arkadaşım oturuyordu. Konuşmamı dinlemiyor gibi görünse de zaman zaman ---- gözden kaçırmadım.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilirse cümle “büyük bir dikkatle” anlamı kazanır?

- A) kulak kabartmasını
- B) kulak kesilmesini
- C) bir kulağından girip diğerinden çıkmasını
- D) kulağına kar suyu kaçırmasını
- E) kulağının delik olmasını

11. Yazar, kelimelerle çok katmanlı bir anlam dünyası oluşturmak suretiyle okurun ufkunu açıp bakış açısını çeşitlendiren kimsedir. Anlatılarda okura verilmek istenen mesaj, kimi zaman doğrudan kavranabilirken kimi zaman da sembollerle şifrelenmiş vaziyette olabilmektedir.

Bu parçada geçen "çok katmanlı bir anlam dünyası oluşturmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı düşüncelere yer vermek
- B) Anlamı açık, yalın bir şekilde ortaya koymak
- C) Yoğun anlama sahip cümleler kurmak
- D) Okuyucunun zihin dünyasına etki etmek
- E) Anlatımda üslup özelliklerini ön plana çıkarmak

12. Edebiyat dilinin günlük dilden, çapası ona takılı olmakla birlikte, kimi farklı özelliklere sahip olduğunu biliyoruz. Bu yüzden bir romancı ya da ozanın sözcüklerle, kurallar açısından günlük dilden uzaklaşması zaten beklenmez mi? Eğer bu sorunun cevabı "evet" ise sorun, okuyucunun dil bilincinin sorunu olmaktan çıkarak öncelikle yazarın kendini ifade etmekteki başarısıyla ilgili bir soruna dönüşmez mi?

Bu parçada geçen "çapası ona takılı olmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dilin bütün inceliklerinden faydalanmak
- B) Günlük dil ile bağıni sürekli kılmak
- C) Edebî dili, günlük dilin kurallarına göre şekillendirmek
- D) Günlük dilin sözcüklerinden faydalanmak
- E) Anlaşılır, yalın, akıcı bir dil kullanmak

13. Modern anlamda kısa hikâye, Türk edebiyatında XIX. yüzyılda Tanzimat ile birlikte edebî bir tür olarak görülmeye başlanmıştır. İlk örneklerden sonra her geçen zaman diliminde hikâyecilerimizin dili ve konuyu ele alışlarının gelişip modern bir çizgiye eriştiğini söylemek mümkündür. İlk dönemde Doğu hikâyelerine bağlı kalınırken ilerleyen zamanda sosyal meselelerin, halk âdetlerinin anlatıya dahil edildiği, kahramanların iç dünyalarına ayna tutulmaya başlandığı görülmektedir.

Bu parçada geçen "kahramanların iç dünyalarına ayna tutulmaya başlandığı" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevresel özelliklerin etkilerini ortaya koymak
- B) Ruhsal yönlerini açığa çıkarmak
- C) Kahramanları çok yönlü ele almak
- D) Bilinç düzeyini geliştirmek
- E) Duygusal ifadelere ağırlık vermek

14. Böyle kırk kitabın tozunu yutup da eserlerini oluşturan yazarlarımızı gördükçe bir kez daha Türk edebiyatının sonsuza kadar var olacağını söylüyorum. Bunda hiç de haksız olmadığımı her okuyucu görecektir.

Bu parçada geçen "kırk kitabın tozunu yutmak" sözüyle yazar hakkında anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her eserinde bir öncekinin izini gizleyemediği
- B) Sanata hep aynı pencereden bakmayı bildiği
- C) Eleştirmenlerin sözlerinin onun bir kulağından girip diğerinden çıktığı
- D) Yapıtlarını oluştururken işe hatırı sayılır bir miktarda araştırma yaparak başladığı
- E) Kafasındaki fikirleriyle kaleminden çıkanların uyumadığı

15. Gazete köşelerinde gününbirlik konular üzerine yazıp, yazdıklarımın unutulduğunu görünce arkadaşlarım gibi ben de edebiyat karıncası olmalıydım diyorum kendi kendime.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Daha verimli edebî eserler vermek
- B) Kolay anlaşılan bir yazar olmak
- C) Bilinmeyen konuları açığa çıkarmak
- D) Halkın duygularını işleyebilmek
- E) İnce eleyip sık dokuyan bir yazar olmak

16. Birkaç dil milliyetçisi aydınımız dışında Türkçemiz çeşitli nedenlerden dolayı şuurlu bir yaklaşımla işlenmediği hâlde dünyadaki diğer dillerden geri kalmış değildir.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil konusunun hep geri plana atıldığı
- B) Geniş bir coğrafyada çalışmanın zorluğu
- C) Bir konuda gerekli öz bilincin gösterilmediği
- D) Konunun toplumsal bilinçle işlenmediği
- E) Bir konunun öznel bir şekilde değerlendirildiği

17. Her eserin gün doğumu, onu raftan bir okuyucunun almasıdır. Okuyucu kitabın kapağını açtığı anda okuyucunun yüzünü günün ilk ışığıyla aydınlatmaya çalışan kitaplar, iyi kitap olarak düşünülmez çünkü güneş etkisini sabah değil ilerleyen saatlerde gösterir.

Bu parçada geçen "günün ilk ışığıyla aydınlatmak" sözüyle kitabın hangi özelliği vurgulanmak istenmiştir?

- A) Eserin üslup bakımından yetersiz olması
- B) Okuyucunun yüreğindeki teli titretmemesi
- C) Tek okumalık bir ömre sahip olması
- D) Eserin kendini ilk başta açıklayıp ilgiyi yitirmesi
- E) Kapak seçiminin eserin içeriğiyle uyumlu olması

18. Eleştiri okumayı bilmek de en az eser okumak kadar önemlidir. Özellikle genç yazarlar, ortaya koydukları ürünle ilgili değerlendirmeleri, mutlaka dikkatle incelemelidir. Tabi bunu yaparken karganın sesine kulak verip bülbülü duymamak olmaz. İnsan sadece olumsuz değil, olumlu eleştirilerden de bir şey öğrenebilir.

Bu parçada altı çizili sözle, genç yazarlarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı farklılıkları dikkate almamaları
- B) Hep aynı konuları tercih etmeleri
- C) Eleştirilerden olumsuz etkilenmeleri
- D) Sadece olumsuz eleştirilere kulak vermeleri
- E) Olumlu değerlendirmelere daha çok ihtiyaç duymaları

19. Yazmaya yeni başladığım zamanlarda ne çok yazmışım. Şimdi geriye dönüp baktığımda kendime şaşıyorum. Söylenmeyecek ne varsa uzun uzun anlatmışım. Sanki sürekli bir şey yetiştirmeye çalışıyormuş gibi. Şimdiyse canım ne zaman isterse o zaman yazıyorum. Sanırım artık kısa yazmak için daha çok vaktim var.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özlü bir anlatıma sahip olmak için zaman gerektiği
- B) Yazarların yaşlandıkça eserlerindeki kaliteyi artırdığı
- C) Çabuk ve içten geldiği gibi yazılan eserlerin daha başarılı olduğu
- D) Yazarların stresten ve baskıdan uzak olunca daha başarılı olduğu
- E) Zamanın ve dönemin zihniyetinin yazarların üretkenliğini etkilediği

20. Gerçek tabiat; rengi, kokusu ve sesiyle edebiyatımıza Tanzimat'ın açtığı pencereden girdi. Bu konuda öncülüğü, romantizmin ve özellikle Victor Hugo'nun etkisinde kalan Namık Kemal'in yaptığını söyleyebiliriz. Bu dönemden önce de doğa, şiirin konusuydu elbette fakat eski şiirin o kalıplaşmış mazmunları içinde gülü, bülbülü görmeyen şairlerin kendince tabiattan bahsetmesi, fazlasıyla soluk ve suni durmaktaydı. Divan şairlerinin aslında olmayan sevgililerine umurlarında olmayan tabiatı anlatıp da böyle bir canlılık yakalamasını beklemek de çok sağlıklı değildir zaten. O yüzden tabiata ait unsurlardan ilk kez Tanzimat Dönemi'nde bahsedilmese bile edebiyatımızda doğayı bütün canlılığıyla hissetmemiz, Tanzimat'a denk gelir. Tabi bu dönemde, Namık Kemal ile birlikte *Sahra*, *Belde* gibi şiirlerin sahibi Abdülhak Hamit Tarhan'ı da unutmamak gerekir.

Bu parçada geçen "gülü, bülbülü görmeyen şairlerin kendince tabiattan bahsetmesi" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçıların hayatının güzelliklerle dolu olması
- B) Şairlerin sıkıntılı bir hayatları olsa bile bunu eserlerine yansıtmaması
- C) Gerçekle ilgilenmeyen şairlerin, gerçeği kendi kurgularıyla anlatması
- D) Şairlerin söylediklerinde, her zaman için bir hata payının olması
- E) Şairlerin sırf gündemde olmak için bilmedikleri konuyla ilgili yorum yapması

SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM ÇÖZÜMLER

1. Parçada geçen, "deli kızın çeyizi (gibi olmak)" karmakarışık, darmadağın anlamında kullanılan bir deyimdir.

Cevap C

2. Parçadaki "okuyucunun damarlarında dolaşmak" ifadesi okuyucuyu çok iyi tanımak olarak yorumlanabilir. Bu anlayışa karşılık gelen en net ifade C seçeneğindedir.

Cevap C

3. "Özgünlük" sıra dışı, farklı ya da kendine has olmayı vurgulayan bir niteliktir. Parçada ise "zamana kafa tutmak" ifadesi kalıcılığı vurgulamaktadır. A, B, C ve E seçeneklerindeki ifadeler de bu yöndedir. Özgünlüğe yönelik bir ifade bu sözden çıkarılamaz.

Cevap D

4. Parçadaki "Kelimelerin öz suyunu çıkarmak" ifadesi, "kelimelerin anlamsal yönlerinde derinlere inmek" anlamında kullanılmıştır.

Cevap E

5. Parçada geçen "gemi azıya almak" deyimini "söz dinlemez olmak" anlamında kullanılmıştır.

Cevap B

6. Parçada geçen "çalakalem yazmışsın" ifadesi "üstünkörü, özenmeden" anlamında kullanılmıştır.

Cevap D

7. Parçadaki "vatandaşın seviyesine inmek" sözüyle parçada bir yazarın eserini oluştururken halkın kullandığı dili tercih etmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Eserlerin okunması için bu durumun önemli olduğundan söz edilmiştir.

Cevap E

8. Parçadaki "modadan sıyrılmıştı" ifadesine baktığımızda "moda" kelimesinin alışılmış olan gibi bir anlam kattığını görüyoruz. Modadan sıyrıлма ifadesi de alışılmış olandan uzaklaşma, çıkma anlamı taşımaktadır.

Cevap D

9. Parçadaki "Çoban kulübesinde padişah rüyası görmek" ifadesi duruma uygun düşmeyen hayaller kurmak anlamında kullanılmıştır.

Cevap A

10. Boşluk doldurma sorularında parçanın anlamına ve yapısına bakmak gerekir. Bu parçaya en uygun düşen deyim "kulak kesilmek" deyimidir. Kulak kesilmek, dikkatle dinlemek anlamına gelmektedir.

Cevap B

11. Parçada geçen "çok katmanlı bir anlam dünyası" söz öbeği ile yazarın kelimelere yoğun anlamlar yüklemesi, anlamı genişletmesi anlatılmıştır.

Cevap C

12. Parçada geçen "çapası ona takılı kalmak" söz öbeğiyle günlük dil ile edebî dil arasındaki ilişkiden söz edilmiştir. Bu ilişkinin sürekliliği, devamlılığı vurgulanmıştır.

Cevap B

13. Parçada geçen "kahramanların iç dünyalarına ayna tutma" söz öbeğiyle kahramanların ruhsal yönlerini ortaya, açığa çıkarmak kastedilmiştir.

Cevap B

14. Parçada verilen "kırk kitabın tozunu yutmak" sözüyle anlatılmak istenen, yazarın farklı araştırmalar yaptıktan sonra eserini oluşturmastır.

Cevap D

15. Karınca, çalışkanlık ve üretkenlik anlamında kullanılmıştır. Edebiyat karıncası olmak da edebiyat alanında üretken bir yazar olmak anlamına gelir.

Cevap A

16. "Şuur" kelimesi "bilinç" anlamına gelir. Altı çizili sözle anlatılmak istenen, Türkçeye öz bilinçle yaklaşılmasıdır.

Cevap C

17. Parçada geçen "günün ilk ışıklarıyla aydınlatmak", olumsuz bir özellik olarak verilmiştir. Eserden asıl istenen, ilk sayfalarda anlatmak istediklerini bitirmesi değil, ilerleyen sayfalarda vermesidir.

Cevap D

18. Parçada altı çizili sözle genç yazarlarla ilgili olarak anlatılmak istenen, sadece olumsuz eleştirilere kulak vermemeleridir.

Cevap D

19. Parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen, daha az şey söyleyerek daha çok şey anlatmak için daha geniş bir zaman gerektiridir.

Cevap A

20. Parçada geçen "gülü, bülbülü görmeyen şairlerin kendince tabiattan bahsetmesi" sözüyle anlatılmak istenen, gerçekte ilgilenmeyen şairlerin gerçeği kendi kurgularıyla anlatmasıdır.

Cevap C

CÜMLEDE ANLAM İLİŞKİSİ

Uzmanından
Öneri

Bu tip sorular sınavlara hazırlık kitaplarında "... cümledeki anlam ilişkisi farklıdır?" şeklinde sorulmaktadır.

ÖSYM'nin sınavlarında ise daha çok;

- ✓ ... hangisinde neden belirtilmiştir?
- ✓ ... hangisinde amaç söz konusudur?
- ✓ ... hangisinde koşula bağlılık söz konusudur?
- ✓ ... kendisinden önceki cümlede söylenenlerin nedeni açıklanmaktadır?

şeklinde sorulmaktadır. Bu tip soruların yapılabilmesi için bazı temel kavramların bilinmesi gerekir. Bunlar,

Neden (Gerekçe)

- ➔ Cümlede belirtilen yargının gerçekleşme sebebinin aktarıldığı cümlelerdir.
- ➔ Kısacası, **yargı bir nedene bağlanır.**
- ➔ Neden anlatan cümlelerde "**çünkü, bu yüzden, için, -den dolayı, -ınca...**" gibi ifadeler bulunur.
- ➔ Erken hazırlanmaması **yüzünden** konsere geç kaldık.
- ➔ Cüzdanını kaybedince beş parasız kalmıştı.
- ➔ Çok yoğun çalıştığından dolayı erken uyuyamıyordu.

Koşul

- ➔ Bir eylemin ya da durumun gerçekleşmesinin, başka bir eylemin ya da durumun gerçekleşmesine bağlı olduğu cümlelerdir.
- ➔ Cümledeki **yargı bir şarta bağlanır.**
- ➔ Şart cümlelerinde "**ise, -se/-sa, üzere, mı, -dıkça, -ınca, yeter ki...**" gibi ifadeler bulunur.
- ➔ Kardeşi bizi aradı **mı** çıkarız.
- ➔ Kitabımı, haftaya geri getirmek **üzere** alabilirsin.
- ➔ Seninle konuştukça düzeliyor moralim.

Cümlede Anlam İlişkileri

Amaç

- ➔ Cümlede belirtilen yargının **hangi amaçla** yapıldığının aktarıldığı cümlelerdir.
- ➔ Amaç cümlelerinde "**için, amacıyla, üzere...**" ifadeleri bulunur.
- ➔ O son sözü doğru söyletmek **için** çabılıyor.
- ➔ Bazı sorunları çözmek **üzere** toplantı düzenledi.

Örnek

(I) Karacaköy'den ayrılan bir yol, sizi deniz kenarındaki Yalıköy'e götürüyor. (II) Yolun yaklaşık beşinci kilometresinde, Evcik İskelesi adlı kumsalla giden altı yedi kilometrelik dar bir yol çıkıyor karşınıza. (III) İşte Anastasius Surları'nın kalıntılarının en iyi görüleceği yer burası. (IV) Fazlaca tahrip olmuş, yer yer ormanın içinde kaybolmuş sur kalıntıları, yol boyunca deniz kıyısına kadar uzanıyor. (V) Bizans İmparatoru Anastasius'un beşinci yüzyılda savunmaya yönelik olarak yaptırdığı set, Marmara Denizi'nden Karadeniz'e uzanıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde amaç belirtilmiştir? (DGS)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap E

Cümlelerdeki yargılara "Hangi amaçla?" sorusunu yöneltin.

Parçanın V. cümlesinde "İmparator seti hangi amaçla yaptırmıştır?" sorusunun cevabı alınır. "Savunmaya yönelik olması" setin yapılma amacıdır.

Örnek

(I) Okul dergilerinde çok fazla şiir yayımlanması doğru bir tutum değil. (II) Çünkü yapılması gereken, bütün öğrencilerin değil, şiir yazabilecek öğrencilerin öne çıkarılmasıdır. (III) Bir öğrencide yazma tutkusu varsa o, şiirlerini kabul ettirene kadar çabalayacak, hep daha iyisini yapmaya çalışacaktır. (IV) Böyle bir tutkusu yoksa şiire ilgi duymayacaktır. (V) Bunun sonucunda da ucuz aşk şiirleri yazmaktan öteye geçemeyecektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde koşul anlamı vardır? (KPSS)

- A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve III. D) III. ve IV. E) IV. ve V.

Cevap D

Cümlelerdeki yargılara "Hangi koşulda gerçekleşeceği?" sorusunu yöneltin.

Parçanın III. cümlesinde "Daha iyi yapmanın koşulu olarak yazma tutkusunun olması", IV. cümlesinde "İlgi duymamasının koşulu olarak yazma tutkusunun olmaması" gösterilmiştir. ve bu koşul ilgileri "-sa" ekiyle kurulmuştur.

Örnek

(I) 19. yüzyılın başlarında Osmanlı donanmasında eğitimini tamamlayamamış leventlerin çok olması denizcilikte ileri olan kimi ülkelerin iştahını kabartmıştı. (II) Osmanlı, düşmanın güçlü atışlar yapan büyük yelkenli gemilerine karşı koymak üzere kadırgalarını güçlendirmeye çalışıyordu. (III) Donanmaya mali desteği artırmak maksadıyla olağanüstü tedbirler alınmış, eyalet merkezlerine elçiler gönderilmişti. (IV) Elçilerin getirdikleri mektupların içeriklerinden; onların söz ve tavırlarından halk pek hoşlanmamıştı. (V) Osmanlı'nın denizdeki rakipleri, ticaret yollarının kesilmesi hâlinde Osmanlı donanmasına öldürücü darbenin vurulacağını düşünüyordu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden - sonuç ilişkisi yoktur? (KPSS)

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap D

Cümlelerdeki yargılara "Niçin?" sorusunu yöneltin.

Parçanın I. cümlesinde "... leventlerin çok olması", II. cümlesinde "... karşı koymak üzere" III. cümlesinde "... desteği artırmak maksadıyla", V. cümlesinde "... ticaret yollarının kesilmesi hâlinde" ifadeleri, "niçin?" sorusunun cevabıdır. IV. cümlede bu soruya cevap alamayız.

CÜMLEDEKİ ÇEŞİTLİ ANLAMLAR

Uzmanından
Öneri

Cümlelerin anlamı sorularının bazılarında cümlelerin yorumları sorulurken bazı sorularda teknik bilgiler sorulmaktadır.

"Sezgi, tahmin, olasılık, yakınma, beğeni, saptama, varsayım, çıkarım, öznel anlatım, nesnel anlatım, tanım" gibi bazı teknik bilgiler bu tarz sorularda karşımıza çıkar.

Sezgi

Açık bir kanıt olmaksızın olmuş veya olacak şeyi anlamayı, kestirmeyi anlatan cümlelerdir.

- Onun bu işi biterebileceğini hepimiz tahmin edebiliyorduk.

Çıkarım

Belli önermelere dayanarak başka önermelerin doğruluğu ya da yanlışlığına ulaşmaktır; kısacası "bir veriye dayanarak sonuca ulaşmak"tır.

- Binanın bu kadar bakımsız olmasına bakılırsa uzun zamandır kimse yaşamıyor burada.

Saptama

Bir şeyi belirgin kılmak, tespit etmek demektir. Gözlemlenen, bilinen, duyulan bir durumun aktarılmasıdır.

- Yoğun kuraklık, ürünlerin azalmasına yol açtı.

Tanım

Bir kavramın ya da nesnenin, nitelikleri verilerek sınırlanmasıdır. Tanım cümlesi, "... nedir?, ... kimdir?, ... neredir?" sorularının cevabını içerir.

- Aşk, insan ruhunun narince öpülmesidir.

Varsayım

Farz etmek, bir olayın sonuçları üzerinde fikir yürütebilmek için, onu olmuş veya olacak diye kabul etmektir.

- Düşün ki şu an onun yanındasın, neler değişirdi?

Kanıksama

Sıkça tekrarlanan bir durumu kabullenmek, o duruma alışmaktır.

- Derse sürekli geç kalmasını yadırgamıyoruz artık.

Biçem (Üslup)

Bir eserdeki dil, anlatım, söyleyiş özelliklerinden söz eden cümlelerdir. "Nasıl anlatmış, dili/anlatımı nasıl?" sorularına yanıt alınır.

- Millî Mücadele'nin destansı bir dille aktarıldığı bu şiir, onu ölümsüz kıldı.

İçerik (Muhteva)

Bir eserde işlenen konudan söz eden cümlelerdir. "Neyi anlatmış?" sorusuna yanıt alınır.

- Hepimizin aklından geçen korkuların işlendiği, etkileyici bir romandı bu.

Nesnel Anlatım

Yorum, kişisel düşünceler ya da beğeni içermeyen cümlelerdir. Cümlede aktarılan yargı kanıtlanabilir.

- 1960'lı yılların siyasi olayları bu esere konu olmuştur.

Öznel Anlatım

Yorum, kişisel düşünceler ya da beğeni içeren cümlelerdir. Cümlede aktarılan yargı kanıtlanamaz.

- Karın yarattığı estetik, yamacı bir tablo gibi sermişti önümüze.

CÜMLEDE KESİN YARGI

Uzmanından
Öneri

Bu tip sorular paragraf sorularının çözümüne yardımcı olan soru tiplerindendir çünkü cümlelerden çıkarılacak kesin yargılar paragraf sorularının temelini oluşturur.

✓ Kesin yargı soruları yoruma yer vermeksizin, kesin ifadeler içeren sorulardır. Buna göre, soruların çözümünde;

👉 "En, daha, de/da, yine ..." gibi kapsayıcı, karşılaştırmacı ifadelerle dikkat edilmelidir.

👉 Sayısal veya tarihle ilgili verilere dikkat edilmelidir.

Örnek

Venüs ve Dünya, Güneş sisteminde birbirine en çok benzeyen iki gezegendir.

Bu cümleden, aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Güneş sisteminde Venüs ve Dünya'dan başka gezegen incelenmemiştir.
- B) Venüs, Dünya'ya yakın mesafede olan gezegenlerden biridir.
- C) Güneş sisteminde birbirine benzeyen başka gezegenler de vardır.
- D) Birbirine en çok benzeyen gezegenler, Güneş sisteminde bulunmaktadır.
- E) Dünya'ya Venüs kadar benzeyen gezegenler, Güneş sisteminin dışındadır.

Cevap C

Önce soru kökünü okuyun.

Cümlede geçen "en" ifadesi bizim için önemli bir ipucudur çünkü bu ifade "karşılaştırma, benzerlerinin de bulunduğu" anlamı katar. Bu durumda cümleden "Güneş sisteminde birbirine benzeyen başka gezegenler de vardır." anlamı kesin olarak çıkar.

Örnek

Tam tahıl ürünü tüketen bireylerin kalp-damar sorunları yaşama riskinin, tahıl miktarı düşük ürünler tüketenlere göre yaklaşık %20 oranında daha az olduğu tespit edilmiştir.

Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Kalp-damar sorunu olanların, tam tahıllı ürünleri tüketmemesi gerekir.
- B) Tam tahıllı ürünlerin sağlık üzerindeki etkisi, diğer besinlere göre düşüktür.
- C) Kalp-damar sorunu yaşama riski %20 olanlar, tahıl oranı düşük ürünler tüketmelidir.
- D) Tahıl tüketiminin yarattığı en önemli sorun, kalp-damar sağlığında görülmektedir.
- E) Kalp-damar rahatsızlıkları, tüketilen ürünlerdeki tahıl miktarıyla ilişkilidir.

Cevap E

Önce soru kökünü okuyun.

Cümlede geçen "sayısal veriler" bizim için önemli bir ipucudur. Bu cümlede tahıl ürünü tüketen bireylerin sağlık sorunları yaşama riskinin %20 oranında daha az olacağından söz edilmiştir. Buna göre, cümleden "Kalp-damar rahatsızlıkları, tüketilen ürünlerdeki tahıl miktarıyla ilişkilidir." anlamı kesin olarak çıkarılabilir.

CÜMLE ANALİZİ

Uzmanından
Öneri

ÖSYM'nin sınavlarında sorduğu kolay soru tiplerinden biridir.

✓ Verilen parçada numaralanmış cümlelere dair yorum soruları da sorulabilmektedir. Cümlelerdeki çeşitli anlam ilişkileri de sorulabilmektedir.

📌 Soru çözümünde, tüm seçenekleri teyit ederek çözmeyi unutmayın.

Örnek

(I) Köyün girişinde bahçeli, yeni yapılarla karşılaşıyoruz. (II) İçerilere doğru yürüdükçe eski doku ortaya çıkıyor. (III) Biraz daha ilerlediğimizde bir dere görüyoruz. (IV) Kıyısındaki tahta masaları ve oturma yerlerini görünce bunların niçin yapıldığını merak edip çevredekilere soruyoruz. (V) Yalnızca piknikçiler için yapılmış olamayacağını düşünüyoruz. (VI) Meğer her yıl burada pilav şenliği düzenlenirmiş. (VII) Başka yerlerde yaşayan bu köyün insanları buraya akın ederlermiş.

karşılaşılan yeni, ilk görüntü

görünüşün giderek değişmesi

tahmin

IV. cümlelerin açıklaması

Bu cümlede ekonomik sıkıntılar nedeniyle göç etmekten söz edilmemiştir.

Bir köyün anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (ALES)

- A) I. cümlede, ilk karşılaşılan görüntüden söz ediliyor.
- B) II. cümlede, görünüşün giderek değiştiği belirtiliyor.
- C) V. cümlede, bir tahmin dile getiriliyor.
- D) VI. cümlede, IV. cümleyle ilgili bir açıklamaya değiniliyor.
- E) VII. cümlede, ekonomik sıkıntılar nedeniyle başka yere göç edildiği belirtiliyor.

Öncelikle soru kökünü okumayı unutmayın.

Cevap E

Bu tip sorularda önce seçenekteki ifadenin, daha sonra parçadaki numaralı cümlelerin okunması size zaman kazandıracaktır.

CÜMLE TAMAMLAMA

Uzmanından
Öneri

Bu tip sorular, cümlelerin anlaşılması ve yorumlanmasıyla ilgili olduğu kadar, kelimelerin anlam ayrınılılarıyla da ilgilidir.

- ➡ Cümlede verilen boşluklar tamamlanırken kelimelerin anlamları ve aldıkları ekler dikkate alınmalıdır.
- ➡ Cümleyi tamamlamadan önce tüm cümleyi okuyup iletilmek istenen ana fikri tam olarak kavramak gerekir.
- ➡ Cümlede boş bırakılan yerlerden önceki veya sonraki kelimelere dikkat edilmelidir. Çünkü bunlar sizi cevaba götürebilecek anahtar niteliğindedir.

Örnek

Cümlelerin ilk bölümünde, anne babaların bir tavır; ikinci bölümde çocukların bir davranış aktarılmıştır.

Hemen her anne babanın, çocuk kanallarını yer yer bebek bakıcısı gibi ---- göz önüne aldığımızda çocukları televizyon izleme ---- uzaklaştırmanın zorluğu daha iyi anlaşılır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) önemsediyini - bağımlılığından
- B) kullandığını - alışkanlığından
- C) bulunduğunu - sorunundan
- D) düşündüğünü - amacından
- E) benimsediğini - eğiliminden

"bebek bakıcısı" ifadesinden, verilen boşluğa "kullandığını" kelimesinin geleceğini, "uzaklaştırmanın" kelimesinden ise "alışkanlığından" kelimesinin geleceğini anlıyoruz.

Cevap B

Örnek

Cümlede "cep telefonu teknolojisinin gelişmesiyle televizyon kalitesinde görüntü elde edildiği" anlamı vardır.

Avuç içi büyüklüğündeki telefon ekranlarının 129 ekran televizyonlardaki ---- yakalanmasıyla televizyonların HD olma özelliğine ----.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) dış dizaynı - sevindik
- B) devasa görüntüyü - bayıldık
- C) ayrıntıları - veda ettik
- D) ergonomiyi - hayran kaldık
- E) görüntü kalitesini - burun kıvrır olduk

"yakalanmasıyla" kelimesi boşluğa "görüntü kalitesini" sözünün getirilmesi gerektiğini, cümledeki karşılaştırma anlamı ve telefon ekranlarının övülmesi anlamı cümlelerin sonuna "burun kıvrır olduk" deyiminin getirilmesi gerektiğini gösterir.

Cevap E